обумовлюють можливості фінансового оздоровлення і санації підприємств, вибору джерел фінансування та інш.;

- принцип альтернативності, який обумовлює наявність різних варіантів антикризового розвитку підприємства на будь-якому з етапів свого існування. Як наслідок – необхідність розробки декількох варіантів можливих антикризових процедур та оцінки результативності та витратності альтернативних антикризових проектів. Необхідність розробки альтернативних заходів обумовлюється як можливою нерезультативністю прийнятих заходів, так і ймовірністю змін у зовнішньому середовищі підприємства, його внутрішньому потенціалі, завдань власників, внаслідок чого розроблений варіант антикризових дій буде визнаний недоцільним;

- принцип гнучкості, який обумовлюється специфікою підприємства, відповідно якої може уточнюватися зміст і інструментарій антикризового управління на кожному етапі реалізації, з урахуванням коригувань, в залежності від пріоритетності та важливості завдань;

- принцип збалансованості, який передбачає формування оптимальної комбінації чинників-індикаторів підвищення кризостійкості підприємства для кожного рівня агресивності зовнішнього середовища з метою попередження і подолання кризових ситуацій та мінімізації їх негативних наслідків;

- принцип реалістичності, який передбачає, в процесі оцінки можливості подолання кризи, необхідність враховувати об'єктивну реальність.

Вважаємо, дотримання означених принципів забезпечить ефективність управлінських заходів, націлених на запобігання, подолання кризи і відновлення функціонування підприємства.

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В УКРАЇНІ

Пилипенко М.С., гр. Ф-20м
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **І.С. Андрющенко**
Державний біотехнологічний університет

Фінансовий моніторинг – сукупність заходів, що вживаються суб’єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії, що включають проведення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу.

До квітня 2020 р. порядок фінансового моніторингу регламентував Закон України «Про запобігання та протидію легалізації

(відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14.10.2014 р. № 1702-VII, проте у 2020 р. вступив в дію новий законодавчий акт № 361-IX прийнятий 06.12.2019 р., а систему фінмоніторингу реформовано. Основні напрями реформування фінмоніторингу полягають у наступному:

1. Підвищення порогової суми фінмоніторингу до 400 тис. грн проти 150 тис. грн;

2. Зменшення кількості ознак до 4 проти 17, які вимагають фінмоніторингу:

✓ зарахування або переказ коштів, надання або отримання кредиту (позики), здійснення інших фінансових операцій у разі, якщо хоча б один з учасників фінансової операції або банк такого учасника знаходиться в Ірані або Північній Кореї (країни, які не виконують рекомендації FATF);

✓ фінансові операції з публічними діячами;

✓ фінансові операції із переказу коштів за кордон, в т. ч., до держав, віднесених Кабінетом Міністрів України до офшорних зон;

✓ фінансові операції з готівкою (внесення, переказ, отримання коштів);

3. Ризик-орієнтований підхід на основі відповідних критеріїв ризику, зокрема, пов'язані з його клієнтами, географічним розташуванням держави реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, видом товарів та послуг, що клієнт отримує від суб'єкта первинного фінансового моніторингу, способом надання (отримання) послуг.

4. Запровадження механізму належної перевірки, що включає:

✓ ідентифікацію та верифікацію клієнта;

✓ встановлення кінцевого бенефіціарного власника клієнта;

✓ встановлення мети та характеру майбутніх ділових відносин або проведення фінансової операції;

✓ проведення на постійній основі моніторингу ділових відносин та фінансових операцій клієнта, що здійснюються у процесі таких відносин, щодо відповідності таких фінансових операцій наявній у СПФМ інформації про клієнта, його діяльність та ризик (у тому числі, в разі необхідності, про джерело коштів, пов'язаних з фінансовими операціями);

✓ забезпечення актуальності отриманих та існуючих документів, даних та інформації про клієнта.

5. Нові підходи до роботи з публічними діячами не залежно від будь-якого строку.

6. Нові вимоги до процедури переказу коштів. У разі здійснення переказів, що перевищують 30 тис. грн, або здійснення переказів за межі України, такі перекази повинні супроводжуватися інформацією про платника (ініціатора переказу) та отримувача переказу коштів:

- ✓ якщо фізична особа – прізвище, ім'я та по батькові; номер рахунка, з якого списуються кошти, а в разі відсутності рахунка – унікальний обліковий номер фінансової операції;
- ✓ якщо юридична особа – повне найменування, номер рахунка, з якого списуються кошти, а в разі відсутності рахунка – унікальний обліковий номер фінансової операції.

Новації також присутні за напрямами процедури «замороження» активів, відповідальності за порушення фінансового моніторингу. Законом передбачено 14 порушень, за які можуть бути накладені штрафи – від 51 000,00 грн (3 тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян) до 1 700 000,00 грн. Розрахунок суми штрафу в разі вчинення двох і більше видів порушень здійснюється шляхом додавання розмірів штрафів за кожен вид порушення.

При цьому максимальна сума штрафу обмежена:

1) для СПФМ, які є фінансовими установами – 10 відсотків загального річного обороту, але не більше 135 150 000,00 грн;

2) для інших СПФМ – дворазового обсягу вигоди, отриманої СПФМ в результаті вчинення порушення, а якщо сума такої вигоди не може бути визначена, – 27 030 000,00 грн.

Підсумовуючи вищевикладені зміни, варто зазначити, що Законом № 361-IX значно удосконалено законодавство у сфері фінансового моніторингу, його адаптовано до міжнародного законодавства та вимог щодо запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним чи нелегальним шляхом.

ОСНОВНІ МЕТОДИ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРИ ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Попов В.П., гр. Ф-20м
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Т.О. Ставерська**
Державний біотехнологічний університет

Оптимізація структури капіталу – це таке співвідношення між власним і позиковим капіталом, при якому забезпечується найбільш